

Marknamálið nú hægsta prioritet

Oddagrein

NÚ bankamálið meira ella minni er avgreitt og skuldarspurningurin er komin í ein betri og fastari karm eru aftur stundir at hugsa um onnur tyðandi mál. Tað vil altíð vera ringt at siga, hvørji mál eru mest tyðandi og hava mest tørv á at fáa eina viðgerð og verða loyst. Uttan iva eru nógvir spurningar, sum leika á í føroyska samfelagnum, sum tørva at verða viðgjörðir og loystir.

EFTIR okkara tykki - og tað heldur lögmaður eisini sambart úttalissum hansara í blaðnum í dag - hevur marknatráttin við Bretland fyrsta prioritet. Hetta málið, sum nú hevur verið tveitt aftur og fram sum í einum ping-pong spæli millum Bretland, Danmark og Føroyar í 20 ár, má nú fáa eina virðiliga og rættvísu loysn.

Í næstu viku fara lögmaður og ráðgevar hansara at brúka stóran part av orku síni til at viðgera málið. At marknatráttin nú eisini hevur verið uppi at venda á fundi millum danska og tann bretska forsætisráðharran eiga vit at taka sum eitt gott og positivt tekin. At bretska uttanríkisráðharrin hevur vent sær beinleiðis til lögmann um sama mál ber eisini bráð av, at bretar vilja hava ein endá á hesi ósemju. Tað er rætt og slætt ikki livandi við slíkari trátt millum tvey grannalond, sum tvørturímóti hava brúk fyri hvørjum øðrum skal hugsingur verða um at troysta møguleikarnar á Atlantismótinum á skynsamasta hátt.

SOLEIÐIS sum Sosialurin skilur støðuna, hava bretar slakað í mun til síni upprunaligu krøv. Føroyingar hava eisini sagt seg vilja slaka fyrri at fáa eina samráðingarloysn. Trupulleikin er tó tann, at hvørin av partunum vil slaka nóg mikið til, at hin parturin kann verða nøgdur. Her stendur málið. Alternativt at fara til Haag og brúka nógva tíð og orku til at fáa ein triðja part at áseta markid er avgjört tann ringasta loysnin. Tí neyvnan fara vit føroyingar við einum dómi í hondini at fáa nógva meira í okkara part enn vit kunnu fáa við samráðingunum við bretar. Tí er ein kompromisloysn tann einasta møguleiga. Og hvat kompromi tú enn velur, so fara tað at vera øki, sum kunnu goyma olju, ið tú letur frá sær. Tú fer at fáa minni enn tað, sum svarar til tinni mest maksimalu krøv. Hetta er ein sannroynd.

EINGIN iva er um, at bæði londini hava brúk fyri at kunna áseta markid innan ikki alt ov langa tíð. Hetta er m.a. nær tengt at eina føroyskari útjóðing. Tað hevur eisini alstóran tyðning fyri Bretland at kunna bjóða út áhugaverð øki í Hvítu Zonuni. Sambart altjóða oljuanalytikarum so hevur Bretland ein trupulleika í løtuni, og hann er rætt og slætt, at tað eru funnin ov fáar nýggjar oljukeldur á bretska landgrunninum. Hetta kann hava við sær, at oljufelagini rýma og tað vil so aftur hava óhugnaligar fylgjur fyri bretska oljuindnaðin. Vit kunnu út frá hesi sannroynd siga, at eisini bretar áttu at havt ein sakligan áhuga í, at ikki bert Hvíta økið varð boðið út men eisini føroyskt øki. Tí á sama hátt sumfundini vestan fyri Hetland hava eggjað oljufelagunum til at gera ilögur longur vesturi og har eisini í føroyskum øki, kundu fund á eitt nú føroyskum øki havt positiva ávirkan á áhugan fyri at leita á bretska øki, og tað vildi so aftur havt tyðning fyri stóra bretska oljuindnaðin. Ein kann tí siga, at Bretland og Føroyar áttu at havt ein felags áhuga í at loyst marknaðsemjuna ongantið ov skjótt. At lata fimm ár ganga, til dómstólur er komin til eina niðurstøðu, kann gerast ein vansi fyri bæði londini, tá avtornar.

MEN vil hvørin parturin fërka seg meira, so er tað spurningurin, um vit ikki áttu at roynt eitt annað alternativ, sum er roynt aðrastaðni við góðum úrsliti. Australia og Indonesia gjørdur í fjør eina fyribilsavtalu um at loyva oljufelagunum at bora í Timorhavinum, sum tyktist kunna stórar nøgdir av olju og gassi. Nettup tí at londini ikki kunnu semjast og at áhugin fyri at gera ilögur har er so stórir, hava londini gjørt tað tey kalla „A Zone of Mutual Cooperation“. Hóast tað frá bretska síðu hevur verið sagt, at tað er best hjá grannum at hava greitt stik millum sín, so átti hesin møguleikin at verið royndur. Tvs. at meðan vit brúka tíð uppá at finna eina endaliga loysn, so verður gjørd avtala um at loyva boringum í øllum økinum.

Sosialurin

Telefonverkið stórar ilögur í ár

Hesar ilögur fara eftir ætlan, hvat viðvíkur kervi og tænastustøði, at gera, at Føroyar koma á hædd við hini Norðurlondini, til gagns fyri føroysku fjarskiftisbrúkararnar

Telefonverkið varð stovnað í 1906, og hevði til endamáls at reka telesamskiptis- og telegrafvirksemi í Føroyum. Heilt fram til 1996 snúði tað seg bert um innlendis samskipti í Føroyum, meðan alt samskiptið til Føroya og úr Føroyum, og útgerðin, ið hartil hoyrði, vóru dansk málsoki.

Millum Tele Danmark og Granskingarmálaráðið (Forskningministeriet) øðrumegin og TFL og Føroya Landsstýri hinumegin, vórðu avtalar gjørdar í 1996 og 1997 um føroyska yvirtøku, fyrst av anleggum í Føroyum, sum vóru knýtt at uttanlandssamskiptinum, og síðani í øðrum umfari av sjálvum rættinum til uttanlandssamskipti.

Við teimum stóru broytingunum í huga, sum farnar

eru fram á fjarskiftisøkinum í altjóða høpi, varð nýggi fjarskiftislógur fyri Føroyar samtykt og kom í gildi 1. juli 1997. Nýggja fjarskiftislógin, sum m.a. hevur tikid útgangsstöði í avgerðum og ætlanum hjá ES og alheims handilssamstarvinum WTO á fjarskiftisøkinum, gevur eisini fortreytnar fyrri at fremja liberaliseringar á fjarskiftisøkinum í Føroyum, tó við aðrari tíðarætlan enn í ES londunum.

Við roknskapinum fyri 1997 endar Telefonverk Føroya Løgtings sitt virksemi, og hildið verður fram sum P/f Telefonverkið (Farøese Telecom), ið er eitt nýstovnað partafelag, har allar partapeningurin er almennur.

TFL hevur seinastu 4 áriní havt eina hampuliga framgongd bæði hvat sølu og vinningi viðvíkur. Netto-sølan er økt úr 128 mió. kr. í 1994 til 155 mió. kr. í 1997, og nettovinningurin sama tíðarskeiðið er øktur úr 10 mió. kr. til slakar 22 mió. kr. í farna roknskaparári.

Ilógurnar hjá TFL eru eisini øktar, eftir at hava verið niðanfyri 20 mió. um árið, vórðu ilógurnar í 1997 øktar til nærum 47 mió. kr., og tær ætlaðu ilógurnar í 1998 verða 85 mió. kr. Hesar ilógur fara eftir ætlan, hvat viðvíkur kervi og tænastustøði, at gera, at Føroyar koma á hædd við hini Norðurlondini, til gagns fyri føroysku fjarskiftisbrúkararnar.

P/f Telefonverkið (Farøese Telecom), ið byrjaði sitt virksemi 1. januar 1998, hevur yvirtikið alla ogn og skuld, allar skyldur og øll rættindi frá TFL. Eginpeningur í nýggja felagnum er

Andras Róin, TLF-stjóri

78 mió. kr., og partapeningurin er 60 mió. kr.

Eisini í Føroyum gongur menningin á fjarskiftisøkinum sera skjótt, serliga hvat krøvum og vónum frá viðskiftafólkunum viðvíkur, og P/f Telefonverkið tekur ímóti avbjóðingunum við spenningi og treysti stendur í túðindaskrivinum frá Telefonverkinum.

Ársfrágreiðing 1997
Annual Report 1997

Telefonverk
Føroya Løgtings
Farøese Telecom

LUFTREINSARI • LUFTREINSARI

PHILIPS Luftreinsari -tekur dust og pollen

Astma og ovurviðkvæmi stava m.a. frá dusti, pollen og djórahárum í luftini. Nýggi luftreinsarin frá Philips kann taka burtur 99% av partiklunum, sum kunnu elva til ovurviðkvæmi. Luftreinsarin hevur 4-filturskipan, m.a. eitt HEPA-filtur, ið m.a. verður brúkt á skurðstovum og eitt nýtt ROTA-filtur. Luftin verður reinsað 2 ferðir um tíman við hægstu ferð og við lægstu ferð 1 ferð í 2 tímar. Larmar litið.

Til rúm upp til 50 m²
1.890,-

Til rúm upp til 30 m²
1.490,-

Let's make things better.

ELDING
SMS tel 318662 - 318663 • Saltangará tel 448762
e-mail: elding@olvant.fo

0 dagar eftir

KONSERT Í NORÐURLANDA-HÚSINUM

Fríggjakv. 12. juni kl. 20.00

Atgongumerki fáast í forselu í Norðurlandahúsinum, á Kunningarstovuni í Havn og í Kiosk VÁR í Runavík

Í forselu: kr. 80,-
Við dyrnar: kr. 100,-

MOJRAE